

THÚC ĐẨY PHONG TRÀO PHỤ NỮ KHỞI NGHIỆP VÀ CHUYỂN ĐỔI XANH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG BÌNH

PHẠM THANH NAM

Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Bình

Trong bối cảnh toàn cầu đang phải đối mặt với những thách thức to lớn từ biến đổi khí hậu, suy giảm tài nguyên thiên nhiên, ô nhiễm môi trường và dịch chuyển kinh tế xanh, chuyển đổi xanh đã trở thành xu thế tất yếu đối với sự phát triển bền vững của mọi quốc gia, mọi địa phương và từng doanh nghiệp. Đây không chỉ là yêu cầu bắt buộc mà còn là cơ hội để thúc đẩy đổi mới sáng tạo, phát triển kinh tế tuần hoàn và tăng cường khả năng cạnh tranh trong bối cảnh toàn cầu hóa.

Phụ nữ, với sự sáng tạo, tinh thần kiên cường và năng lực thích ứng mạnh mẽ đang ngày càng khẳng định vai trò tiên phong trong phong trào khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, đặc biệt trong các lĩnh vực sản xuất, kinh doanh gắn với bảo vệ môi trường và phát triển bền vững. Họ không chỉ là người thực thi mà còn là tác nhân chủ động dẫn dắt các sáng kiến khởi nghiệp xanh, góp phần tạo nên sự chuyển biến tích cực trong cộng đồng.

Nhận thức rõ vai trò quan trọng này, với vai trò là cơ quan quản lý nhà nước về khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số của địa phương, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Bình đã phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh tích cực triển khai nhiều chương trình, đề án nhằm thúc đẩy phong trào phụ nữ khởi nghiệp và chuyển đổi xanh. Với sự hỗ trợ từ các chính sách khuyến khích khoa học công nghệ, chuyển giao tiến bộ kỹ thuật và các chương trình đào tạo, tư vấn chuyên sâu, Sở đã đồng hành cùng phụ nữ Quảng Bình trong hành trình biến ý tưởng sáng tạo thành các mô hình kinh doanh hiệu quả, thân thiện môi trường, góp phần phát triển kinh tế xanh và bền vững cho địa phương.

Trong thời gian qua, Sở Khoa học và Công

Hoạt động phụ nữ khởi nghiệp theo hướng chuyển đổi xanh trên địa bàn tỉnh Quảng Bình

Ảnh: TL

nghệ tỉnh Quảng Bình đã đóng vai trò hết sức quan trọng trong việc định hướng, hỗ trợ và thúc đẩy phong trào phụ nữ khởi nghiệp gắn với mục tiêu chuyển đổi xanh. Xác định vai trò trung tâm trong việc kết nối các nguồn lực, tư vấn chính sách và triển khai các hoạt động hỗ trợ, Sở đã chủ động triển khai nhiều chương trình cụ thể, tạo nền tảng vững chắc cho các hoạt động khởi nghiệp sáng tạo của phụ nữ trên địa bàn. Sở Khoa học và Công nghệ đã tham mưu UBND tỉnh ban hành Quyết định số 4319/QĐ-UBND, ngày 27/11/2017 về việc ban hành Kế hoạch hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trên địa bàn tỉnh Quảng Bình đến năm 2025 để triển khai thực hiện Quyết định số 844/QĐ-TTg, ngày 18/5/2016 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt đề án Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025, Nghị quyết số 06/2021/NQ-HĐND, ngày 13/8/2021 của Hội đồng nhân dân tỉnh quy định chính sách hỗ trợ sáng tạo khoa học và đổi mới công nghệ trên địa bàn tỉnh Quảng Bình giai đoạn 2021-2025, đã cụ thể hóa các nội dung hỗ trợ hoạt động khởi nghiệp sáng tạo của địa phương như: Hỗ trợ công tác

thông tin, tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức cho cộng đồng; Tổ chức đào tạo, bồi dưỡng kiến thức; Đầu tư xây dựng và phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; Kết nối hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo với Hội thi Sáng tạo kỹ thuật, Cuộc thi Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và chính sách hỗ trợ các cá nhân, nhóm cá nhân khởi nghiệp và doanh nghiệp đổi mới sáng tạo.

Giai đoạn 2020-2024, đã có 146 doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ đăng ký thành lập mới tại Quảng Bình, tập trung nhiều nhất ở các ngành nghề như nông sản sạch, sản phẩm thủ công mỹ nghệ, dịch vụ du lịch cộng đồng, dịch vụ ẩm thực truyền thống. Tỷ lệ doanh nghiệp do nữ làm chủ chiếm 21,5% tổng số doanh nghiệp toàn tỉnh vào năm 2024, tăng 6% so với năm 2020. Đây là tín hiệu tích cực cho thấy sự tiến bộ vượt bậc về năng lực, tư duy kinh doanh và khát vọng đổi mới sáng tạo của phụ nữ tỉnh nhà. Nhiều mô hình sản xuất kinh doanh theo hướng thân thiện với môi trường, tiết kiệm tài nguyên, sử dụng nguyên liệu tái chế hoặc năng lượng tái tạo đã ra đời, tạo nên những điểm sáng về khởi nghiệp xanh.

Một số mô hình tiêu biểu có thể kể đến như: *Hợp tác xã Nông nghiệp Xanh Quảng Bình*, với mô hình canh tác hữu cơ áp dụng công nghệ cao. Đơn vị không chỉ cung cấp rau củ quả sạch cho thị trường nội tỉnh mà còn hướng đến xây dựng chuỗi giá trị nông sản bền vững, đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm và bảo vệ hệ sinh thái đất đai; *Hợp tác xã Sản xuất nấm sạch và Kinh doanh nông nghiệp Tuần Linh* chuyên sản xuất nấm sạch từ rơm rạ và mùn cưa - những phụ phẩm nông nghiệp tưởng chừng bỏ đi. Việc biến rác thải thành tài nguyên không chỉ giúp giảm thiểu ô nhiễm môi trường mà còn nâng cao giá trị kinh tế của sản phẩm nông nghiệp địa phương. Tại vùng cát ven biển xã Hải Ninh, *Hợp tác xã Sản xuất và Chế biến khoai deo Hải Ninh* là mô hình tiêu biểu trong việc ứng dụng công nghệ tiên tiến vào bảo tồn giá trị nông sản truyền thống. Sử dụng công nghệ sấy lạnh, hợp tác xã giữ nguyên hương vị tự nhiên, không dùng chất bảo quản, đồng thời giảm đáng kể lượng khí thải carbon trong quá trình chế biến. Sản phẩm khoai deo Hải Ninh hiện đã có mặt ở nhiều tỉnh, thành phố và được người tiêu dùng đánh giá cao... Bên cạnh đó, *Hợp tác xã Sản xuất kinh doanh dịch vụ chế biến thủy sản Long*

Tám là đơn vị tiên phong trong việc bảo tồn và nâng tầm nghề truyền thống làm nước mắm. Hợp tác xã sử dụng phương pháp lên men tự nhiên, không hóa chất, đảm bảo hương vị truyền thống và an toàn cho sức khỏe người tiêu dùng. Đặc biệt, đơn vị còn triển khai chương trình đổi chai nhựa lấy chai thủy tinh nhằm giảm thiểu rác thải nhựa và nâng cao nhận thức của người tiêu dùng về bảo vệ môi trường... Những mô hình này không chỉ mang lại lợi ích kinh tế cho phụ nữ mà còn góp phần tạo dựng môi trường sản xuất bền vững, gắn với phát triển cộng đồng và bảo tồn hệ sinh thái địa phương.

Trong giai đoạn 2017-2024, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Bình đã tổ chức các khóa đào tạo, tập huấn, hội thảo về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, sở hữu trí tuệ, truy xuất nguồn gốc, ứng dụng công nghệ số trong kinh doanh cho học viên là các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp khởi nghiệp, hợp tác xã có ý tưởng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo có tiềm năng, trong đó thu hút gần 600 lượt phụ nữ tham gia. Các lớp tập huấn này không chỉ nâng cao kiến thức nền tảng về khởi nghiệp mà còn góp phần trang bị kỹ năng ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số trong sản xuất và thương mại, đáp ứng yêu cầu của nền kinh tế hiện đại. Nhờ đó, sản phẩm của phụ nữ khởi nghiệp không chỉ tiêu thụ tốt trong tỉnh mà còn từng bước chinh phục thị trường các tỉnh lân cận và thị trường trực tuyến toàn quốc.

Bên cạnh đó, Sở Khoa học và Công nghệ đã tổ chức 3 Cuộc thi Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, qua đó đã thu hút nhiều tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp khởi nghiệp, hợp tác xã do đội ngũ phụ nữ làm chủ tham gia với nhiều dự án khởi nghiệp mang tính đổi mới sáng tạo, những ý tưởng sáng tạo mới, đổi mới mô hình kinh doanh để mang đến các dịch vụ về chuyển đổi xanh, sản phẩm mô hình kinh doanh xanh và các sáng kiến thúc đẩy tiêu dùng xanh. Tiêu biểu như: *Mô hình cây trà trà và chưng cất tinh dầu trà của Hợp tác xã Tinh dầu Như Oanh* thực hiện. Dự án này không chỉ tạo ra sản phẩm có giá trị kinh tế cao mà còn xây dựng chuỗi giá trị từ trồng, chế biến đến tiêu thụ sản phẩm, góp phần tăng thu nhập cho người dân địa phương. Mô hình này là minh chứng cho việc tận dụng tài nguyên bản địa một cách bền vững và hiệu quả. *Mỹ phẩm xanh từ*

thiên nhiên bản địa của Hợp tác xã Sản xuất kinh doanh dịch vụ nông nghiệp tổng hợp Anh Minh đã phát triển dòng mỹ phẩm xanh từ thiên nhiên, bao gồm nước đánh răng, nước ngâm tắm và dung dịch vệ sinh. Sản phẩm được làm từ các loại cây dược liệu có sẵn tại địa phương, sử dụng phương pháp ngâm ủ và lên men enzym mới, mang lại chất lượng vượt trội, không chỉ giúp nâng cao hiệu quả sử dụng tài nguyên thiên nhiên mà còn giảm thiểu phát thải, bảo vệ môi trường và sức khỏe con người, đóng góp vào sự phát triển bền vững.

Để hỗ trợ cho các dự án, ý tưởng do đội ngũ phụ nữ đạt giải cao tại Cuộc thi Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo phát triển và hoàn thiện sản phẩm, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Bình đã tuyển chọn trực tiếp tham gia các mô hình sản xuất thử nghiệm như: *Mô hình sản xuất thử nghiệm nước mắm chay từ nấm trên địa bàn tỉnh Quảng Bình, mô hình “Trồng thử nghiệm và chế biến trà nấm Vân Chi túi lọc tại Quảng Bình” do Hợp tác xã Sản xuất nấm sạch và Kinh doanh nông nghiệp Tuấn Linh sản xuất góp phần đưa sản phẩm nông nghiệp đặc trưng của địa phương thành hàng hóa có giá trị, phù hợp với chủ trương định hướng tái cơ cấu ngành nông nghiệp gắn với Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới;...*

Bước vào giai đoạn 2025-2030, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Bình xác định: “việc thúc đẩy phong trào phụ nữ khởi nghiệp gắn với chuyển đổi xanh không chỉ là nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội mà còn là yếu tố then chốt đảm bảo sự phát triển bền vững và bao trùm của tỉnh”. Để tiếp tục thúc đẩy phong trào phụ nữ khởi nghiệp gắn với chuyển đổi xanh trên địa bàn tỉnh Quảng Bình, Sở Khoa học và Công nghệ xác định một số nhóm giải pháp trọng tâm như sau:

Thứ nhất, tăng cường đào tạo, bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng cho phụ nữ khởi nghiệp. Việc nâng cao năng lực cho phụ nữ, đặc biệt là năng lực quản lý doanh nghiệp, kỹ năng đổi mới sáng tạo, ứng dụng công nghệ số và thực hành mô hình kinh doanh xanh là yêu cầu cấp thiết. Đồng thời, xây dựng chương trình cố vấn khởi nghiệp kết nối phụ nữ khởi nghiệp với các chuyên gia trong các lĩnh vực công nghệ xanh, kinh doanh nông nghiệp sạch, thương mại điện tử.

Thứ hai, hỗ trợ nghiên cứu, ứng dụng khoa học công nghệ và sở hữu trí tuệ. Tiếp tục đẩy mạnh chương trình hỗ trợ nghiên cứu ứng dụng, chuyển giao công nghệ phục vụ sản xuất xanh cho các mô hình do phụ nữ làm chủ. Ưu tiên các đề tài, dự án khoa học công nghệ được dành cho đối tượng nữ khởi nghiệp, ưu tiên các đề tài ứng dụng công nghệ sinh học trong nông nghiệp, công nghệ chế biến thực phẩm sạch, công nghệ tái chế rác thải.

Thứ ba, xây dựng hệ sinh thái hỗ trợ phụ nữ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Nhằm tạo điều kiện thuận lợi hơn cho phụ nữ phát triển mô hình kinh doanh xanh, Sở Khoa học và Công nghệ sẽ phối hợp với các sở, ngành liên quan hình thành “Không gian đổi mới sáng tạo Quảng Bình” - nơi tổ chức các hội thảo, cuộc thi, chương trình ươm tạo dành riêng cho phụ nữ khởi nghiệp; phối hợp tổ chức hội chợ, triển lãm chuyên đề sản phẩm khởi nghiệp xanh hàng năm; hỗ trợ phụ nữ tiếp cận các sàn thương mại điện tử lớn để mở rộng thị trường tiêu thụ sản phẩm.

Thứ tư, đẩy mạnh công tác truyền thông, tôn vinh các mô hình tiêu biểu. Tăng cường đẩy mạnh truyền thông về những điển hình phụ nữ khởi nghiệp thành công, góp phần lan tỏa cảm hứng khởi nghiệp trong cộng đồng.

Phong trào phụ nữ khởi nghiệp và chuyển đổi xanh tại tỉnh Quảng Bình đã có những bước phát triển đáng khích lệ trong thời gian qua, góp phần quan trọng vào việc thúc đẩy kinh tế - xã hội địa phương theo hướng bền vững. Thông qua các chính sách hỗ trợ đồng bộ của Trung ương và sự chủ động, sáng tạo trong triển khai của Sở Khoa học và Công nghệ cùng các sở, ngành, địa phương, nhiều mô hình phụ nữ khởi nghiệp xanh đã ra đời, tạo sức lan tỏa mạnh mẽ trong cộng đồng. Tuy nhiên, để phong trào tiếp tục phát triển sâu rộng, bền vững và hiệu quả, đòi hỏi cần có sự vào cuộc quyết liệt hơn nữa, sự phối hợp chặt chẽ và đồng bộ giữa các cơ quan quản lý nhà nước, tổ chức chính trị - xã hội. Với vai trò là cơ quan tham mưu về khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Bình cam kết tiếp tục đồng hành, hỗ trợ phụ nữ khởi nghiệp trên địa bàn, nhất là trong xu thế chuyển đổi xanh, kinh tế tuần hoàn, kinh tế số hiện nay ■